

Zonnebankcentra Een straatje beroepsernst?

Ondanks de strengere wetgeving komt er nog steeds geen einde aan de willekeur in de zonnebanksector. Wij vragen dan ook meer deskundige begeleiding en meer controle in alle centra met zonnebanken, dus ook in schoonheidsinstituten, fitness- en wellnesscentra.

Ralph Clincckers – Muriel Hertens – Ellen Renders

Hebt u een lichte huid?

Dan is de zonnebank verboden terrein. Geeft een centrum u toch toegang, dan overtreedt het de wet.

En gebruide huid wordt al lang niet meer beschouwd als een teken van gezondheid. Iedereen weet intussen dat de zon en de zonnebank tot de belangrijkste oorzaken van kanker behoren. Naar schatting doet de zonnebank het risico op een melanoom zelfs stijgen met 20 %. Elk jaar overlijden maar liefst 800 Europeanen aan de gevolgen van zonnebankgebruik. Die alarmerende cijfers hebben tot een strengere wetgeving geleid. Maar helaas krijgt die nog te weinig navolging en is er nog steeds onvoldoende transparantie omtrent de resultaten van de controles. Om na te gaan waar het schoentje precies knelt, hebben we 117 centra met zonnebanken bezocht, waaronder 57 bemande zonnecentra, 14 geautomatiseerde zonnecentra, 29 schoonheidsinstituten en 17 fitness- en wellnesscentra.

Verstrenge wetgeving

Zowel op nationaal als op Europees vlak bestaat er een specifieke wetgeving voor alle centra die zonnebanken ter beschikking stellen. Door de jaren heen zijn die wetgevingen alsmat strenger geworden. Er vinden wel controles plaats, maar jammer genoeg blijven die beperkt tot enkele centra. Bovendien zijn niet alle centra geregistreerd, wat doeltreffend controleren nog moeilijker maakt. Naar aanleiding van de slechte resultaten die de controles opleverden, heeft minister Peeters het aantal controles opgedreven

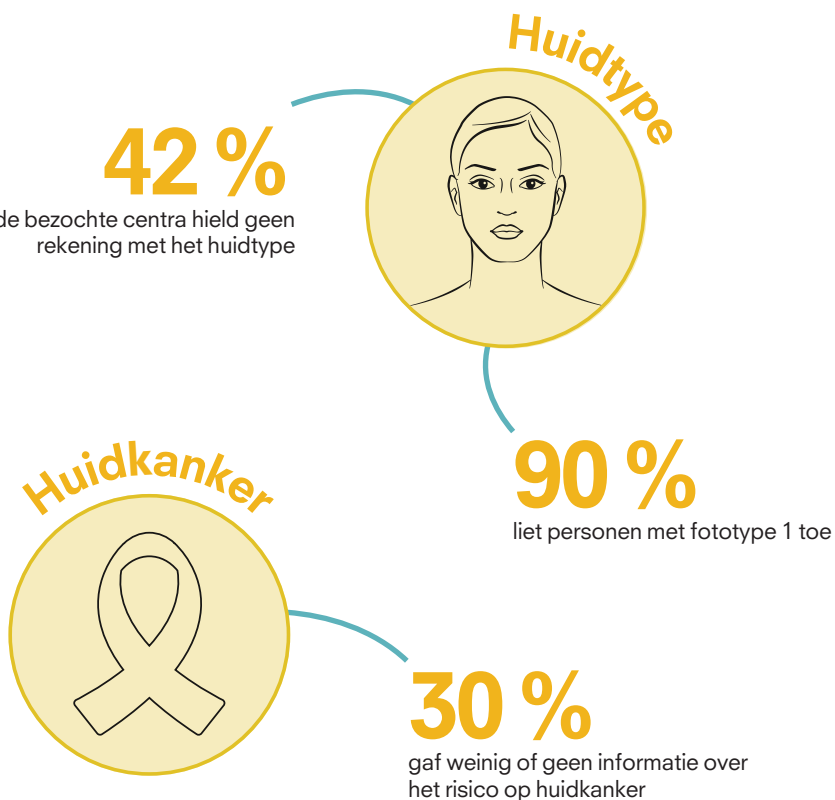
en de sancties verzwaaard. Daarnaast heeft hij een nieuw registratiesysteem voor zonnecentra ingevoerd. Dat is sinds maart dit jaar van kracht.

De wetgeving vereist onder meer de aanwezigheid van een opgeleide onthaalverantwoordelijke, goede verluchting, een noodnummer en de nodige voorzieningen voor een snelle evacuatie in elke cel, de verstrekking van een beschermingsbrillette, duidelijke informatie en instructies, gepaste

De zonnebank verhoogt de kans op een melanoom met 20 %

Te veel willekeur

De cijfers zijn gebaseerd op de resultaten van ons onderzoek in 117 zonnecentra en het profiel van onze medewerksters (twee met fototype 1 en vijf met fototype 3). Ze zijn een momentopname en kunnen dus niet worden veralgemeend. Niettemin schetsen ze een goed beeld van de situatie in de zonnebanksector.

reinigingsmiddelen, een maximale stralingssterkte van $0,3 \text{ W/m}^2$, de afstelling van de duur en intensiteit op het huidtype (fototype) van de gebruiker en concrete waarschuwingen voor huidkanker. Bovendien is de zonnebank verboden voor minderjarigen, personen met fototype 1 (zeer lichte huid die snel verbrandt en niet bruint, blond of rood haar en blauwe ogen), personen die huidkanker hebben (gehad) en gebruikers van fotogevoelige medicatie (die de huid gevoeliger maakt voor uv-straling). Met ons onderzoek wilden we

nagaan in welke mate de zonnecentra die regels naleven.

Onthaal kan beter

Een onthaalverantwoordelijke is gewoonlijk aanwezig. Maar sommige van onze medewerkers kregen louter begeleiding via de telefoon of van iemand die niet de verantwoordelijke was. Hoewel de minimumleeftijd om de zonnebank te mogen gebruiken 10 jaar geleden is opgetrokken van 15 naar 18 jaar, hangt in veel zonnebankcentra nog de oude regel uit. In 1 op de 6 centra moesten onze

medewerkers geen enkele informatie geven om de zonnebank te mogen gebruiken.

In het algemeen gaat er ook weinig aandacht naar het huidtype. In liefst 36 van de 40 centra die onze medewerkers met huidtype 1 bezochten, kregen ze toegang tot de zonnebank.

Weinig waarschuwingen voor kanker

Voorts geeft 1 op de 3 centra geen of weinig informatie over het verhoogde risico op huidkanker door gebruik van de zonnebank. Slechts de helft van de Brusselse centra verstrekt die overigens in beide talen. Een aantal centra zet vooral de zogenaamde voordelen van uv-stralen in de kijker, zoals de meest gehoorde misvatting: dat de zonnebank uw huid voorbereidt op de vakantie. De beste manier om zorg te dragen voor uw huid, is echter door ze goed te beschermen op vakantie. >

Instructies

60 %

gaf geen gebruiksinstructies voor de zonnebank

34 %

verstrekke geen blootstellingsschema

66 %

hield zich niet aan het blootstellingsschema

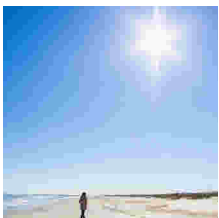
Bestel uw gids

In deze gids (ref. 119) vindt u tips over heilzame behandelingen en verzorgingsproducten. Abonnees van het magazine Test-Aankoop betalen enkel € 1,95 administratiekosten.

Bestel hem op 02 290 34 86 of via www.testaankoop.be/praktischegidsen

Zeer hoge
uv-index

De zonnebank stelt uw huid bloot aan uv-index 12, zoals de straling van de middagzon in zuidere landen.

> Instructies ... bij benadering

In minder dan de helft van de centra hangen er zoals verplicht gebruiks- en reinigingsinstructies voor de zonnebank in elke cel. Hier en daar zijn die wel terug te vinden aan de receptie, waar de onthaalverantwoordelijke ze soms op een blaadje geeft. De meesten geven echter enkel mondelinge instructies. Bovendien zagen meerdere centra er geen graten in dat onze medewerksters de volgende dag al wilden terugkomen. Vaak kon dat zonder probleem, terwijl het nochtans verplicht is om 48 uur te wachten tussen twee zonnebankbeurten.

Vaak geen blootstellingsschema

Het verplichte blootstellingsschema vermeldt de maximumduur van de zonnebankbeurt voor elk huidtype, rekening houdend met de technische eigenschappen van de zonnebank en de lampen. De bedoeling is om de hoeveelheid uv-straling binnen de perken te houden. Uit ons onderzoek blijkt dat 1 op de 3 centra de wet overtreedt door geen schema te verstrekken, waardoor de klant geen betrouwbare aanwijzing over de gebruiksduur krijgt. Dat is vooral het geval in schoonheidsinstituten en fitness- en wellnesscentra. Sommige laten de klant de eerste keer langer op de zonnebank dan eigenlijk mag. Zo mochten sommige van onze medewerksters met huidtype 3 geen 9 maar 12 tot 15 minuten op de zonnebank.

Wat wij vragen

Ons onderzoek toont aan dat er

Zelfs als alle regels worden nageleefd, blijft de zonnebank af te raden

ondanks de toegenomen controle en strengere sancties nog steeds ernstige problemen zijn. In 2015 werd Febelsol opgericht, een ledenorganisatie voor zonnebankuitbaters, met als doel het imago van de sector op te poetsen. Leden die een gedragscode ondertekenen en hun lidgeld betalen, krijgen een kwaliteitslabel. Mysteryshoppers van Febelsol zelf controleren de naleving van de code. Zelfregulering dus. Wij vinden dit een slecht idee. Dit label suggereert dat zonnebankgebruik zonder gezondheidsrisico's mogelijk is en geeft een vals gevoel van veiligheid. De sector is hier trouwens rechter en partij tegelijk. Wij herhalen onze eis voor een verbod op automatische zonnecentra. De begeleiding en het toezicht zijn er nog minder gegarandeerd en onze resultaten tonen aan dat in de helft van de gevallen geen noodsystemen aanwezig zijn. De veiligheid kan zo niet maximaal worden verzekerd.

Het is dringend tijd voor een adequaat inspectieplan. En het is de overheid die de inspecties moet uitvoeren, niet de sector. Elk centrum zou controle moeten krijgen vóór de opening, en nadien onaangekondigd om de twee jaar. Op dit moment wordt de zonnebanksector onvoldoende geïnspecteerd, ook al steeg het aantal inspecties.

De financiering van bijkomende inspecties kan de overheid regelen via bijdragen van de centra zelf. Wij pleiten er ook voor dat de resultaten van die controles publiek zouden zijn. Gekoppeld aan strengere sancties in geval van inbreuken, moet deze aanpak leiden tot een betere naleving van de wet, een verbod op gezondheidsclaims voor zonnebanken en duidelijkere waarschuwingen (zoals bij sigaretten gebeurt). Wij zullen onze resultaten en eisen overmaken aan de ministers Peeters en De Block en vragen efficiënt in te grijpen om een einde te stellen aan de wanpraktijken. 🍏

www.testaankoop.be/zonnebank voor de resultaten van alle bezochte centra

Meer info over de zon en de risico's van zonnen op www.testaankoop.be/zon